Ner 58. ROK 1846. CZWARTEK 19 MARCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 1, 983	+ 0°, 6	1, 94	Południowy słaby	Chmury	
17	2	1, 553	10, 2	2, 55	Pł. Zachodni słaby	,,	
	10	1, 924	5, 4	2, 62	Pn. Wschodni słaby	,,	

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 11 *Marca.* —

Najjaśniejszy Pan na d. 22 lipca 1845 r. postanowić raczył: ażeby odtąd nie udzielać orderu ś. Stanisława 2 i 3 klassy. Obecnie wszakże, najwyżej zatwierdzone zostały nagrody tymże orderem 2 i 3 klassy dla niektórych osób, za odznaczenie się w bitwach przeciw góralom, a to z uwagi, że wspomnione nagrody udzielone i ogłoszone zostały przez główno-dowodzącego oddzielnym kaukazkim korpusem, przed nadejściem wyżej wymienionego postanowienia.

Rada Administracyjna Król., zważając, że ludność miasta Ozorkowa, przeszło 6,000 dusz wynosząca, powiększej części przemysłem i handlem trudniąca się, nie mogłaby raz w tygodniu zaopatrzyć się we wszelkie potrzebne do życia artykuły, postanowiła, iż w mieście tem, oprócz sześciu jarmarków i jednego targu w piątek, zaprowadzonym być ma targ drugi w tygodniu, w każdą niedzielę do godziny 10 zrana odbywać się mający.

Kommissya Rządowa Przych. i Skarbu zawiadomiona będąc przez rzec. radcę stanu Hilferdinga, dyrektora kancellaryi przybocznej JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, że rozkazem gabinetowym z dnia 24 listop. r. z., cło tranzytowe w Prusach od zboża tutejszego pobierane, na przeciąg czasu od r. 1846 po włącznie 1848, utrzymane zostało przy dotychczasowej stopie opłaty, — poleciła rządom gubernialnym, ażeby wiadomość tę do publicznej podały wiadomości.

— *Czerniejowice* 1 *Marca.* —

Dziennik *Siebenbürger Wochenblatt* z d. 15 lutego donosi: Na Multanach i Wołoszczyznie, wybuchła na nowo zaraza na bydło w kilku obwodach a mianowicie w Slamrymnickim, w Gałackim i w Braiłowskim. Rząd multański zamknął granice wzdłuż rzeki Seretu, i nie wolno jest prowadzić bydła rogatego z Wołoszczyzny do Multan. Także i rząd wołoski przedsięwziął najstosowniejsze środki, aby szerzeniu się zarazy zapobiedz.

— *Wiedeń* 28 *Lutego.* —

X. Łętowski Biskup Krakowski odwidził P. de Meden Posła ces. ros., i Nuncyusza papiezkiego. Przed wyjazdem swoim z Krakowa Biskup zostawił pełnomocnictwo w sprawach duchownych Sufraganowi Kieleckiemu.

(*Jour. de franc.*)

W *Dostrzegaczu Austryackim* z d. 5 marca czytamy: Z rapportu cesarsko-austryackiego jenerała Collin: W nocy z 2 na 3 marca opuścili powstańcy Kraków. O godzinie 9 z rana przybyła do jenerała Collin deputacya miasta Krakowa, na której czele był senator Kopff, i oswiadczyła mu, że zbrojny tłum powstańców z Krakowa ustąpił, i że w braku wszelkiego zwierzchnictwa utworzył się komitet do utrzymania porządku, i że tenże udaje się z prośbą o opiekę do trzech Opiekuńczych Mocarstw. Jenerał Collin oznajmił, ażeby siedmiu obecnych w Krakowie Senatorów złożyli Senat tymczasowy dla objęcia steru rządu, zanim nastąpią dalsze trzech Mocarstw postanowienia. Poczem jenerał Collin następującą do Senatu wydał odezwę: »Podgórze 3 marca.« Ponieważ Wichrzyciele Kraków już opuścili a mieszkańcy tegoż miasta udali się z prośbą do Wysokich trzech Mocarstw o bezpieczeństwo osób i majątku, zapewniam im przeto takowe prowizorycznie pod następującemi warunkami: 1) Miasto Kraków wyda wszystkich głównych ukrywających się w nim wichrzycieli lub wskaże miejsce ich pobytu. 2) Nastąpić ma powszechne rozbrojenie i wszelkiego rodzaju broń do d. 5 b. m. na zamku złożoną być winna. 3) Każdy, kogoby z bronią w ręku napotkano lub w czyim domu takowąby znaleziono, pod sąd wojenny oddanym zostanie. 4) Ster rządu obejmuje Senat pod przewodnictwem Senatora Kopff. Następnie przybyli także cesarsko-rossyjscy sztab-

oficerowie do jenerała Collin i zawiadomili go o zbliżaniu się licznego wojska rossyjskiego; poczem tenże rozkazał stanąć pod bronią i wszedł do Krakowa, pośród radosnych okrzyków mieszkańców. Zamek i główny odwach zajęte już były poprzednio przez wojska cesarsko rossyjskie, reszta zaś miejsc niebawem wojskiem austryjackiem obsadzoną została.

— *Bruxella* 4 *Marca.* —

Wczoraj po południu wszyscy ministrowie podali swoje dymisye. Ponieważ gabinet nie mógł się zgodzić na jedno pod względem prawa o wychowaniu podrzędnem, przeto uznano za słuszne, by nie jeden ale wszyscy podali się do dymisyi, iżby przez to korona miała wolne ręce przy tworzeniu nowego gabinetu. Powszechnie jednak sądzą, że większa część tych ministrów, którzy należą do zdania katolickiego, wejdą na nowo do przyszłego gabinetu, i tylko wystąpienie pana Vandewayer jest charakterystycznem.

— *Paryż* 1 *Marca.* —

Dziś rano rozeszła się znowu wieść, że p. Martin du Nord opuści ministerstwo sprawiedliwości i zajmie miejsce po-p. Zangiaconi przy sądzie Kassacyjnym, p. Dumont obejmie ministerstwo sprawiedliwości i wyznań, i zastąpiony zostanie w ministerstwie robót publicznych przez p. Bignon albo Hr. Daru.

Słychać że ministerstwo postanowiło rozwiązać izbę pierwéj niż to zamierzonem było. Kolegia wyborcze mają być zwołane na dzień 6 przyszłego czerwca.

— *Dnia* 2 *Marca.* —

Na wczorajszém posiedzeniu izby deputowanych rozpoczęły się rozprawy nad artykułami projektu do prawa względem wewnętrznéj żeglugi. W 1szym artykule żądana jest summa 26 milionów fr. na ulepszenie koryta rzeki Sekwany; pierwszy paragraf tego artykułu żądający 7 milionów fr. na przestrzeń od Nogent do Paryża, przyjęty został przez izbę; inne pozostały do roztrząśnienia.

Przed dzisiejszém publiczném posiedzeniem zajmowała się izba w swych biórach mianowaniem prezesów i sekretarzy. We wszystkich biórach obrani zostali kandydaci konserwacyjni, co od dawnego czasu nie miało miejsca. Poczem bióra zajmowały się propozycyą p. Remilly względem zaprowadzenia podatku od psów. Według pierwszego art. tego projektu ustanowiony ma być podatek roczny od każdego psa na korzyść gminy, prócz piątéj części, która ma przypaść dla skarbu. Tylko pies niewidomego (ślepego) człowieka ma być wolny od podatku. Według 2 art. następujące stopniowanie zachowane być ma w taksie: 1) 2 franki od psów użytych do pasienia bydła i od psów podwórzowych do strzeżenia zabudowań wiejskich, przemysłowych lub zakładów handlowych; 2) 6 franków rocznie płacą psy wszystkich innych rodzajów. W niektórych biórach ze śmiechem słuchano tego projektu, w innych czyniono nad niem uwagi. W 5tém biórze minister oświecenia jako deputowany popierał ten projekt, który, jak oświadczał już przy ostatnim budżecie był roztrząsany i prawie przyjęty. Projekt ten zasługuje przeto na uwagę. Niemniéj także liczne nieszczęśliwe przypadki spowodowane przez wielką liczbę psów zwracają na siebie oddawna troskliwość rządu. Należy zatem szukać na to środków zaradczych. P. Remilly rozwinął w 7mem biórze swój projekt, powołując się na istnienie tego podatku w Anglii, Belgii a nawet w Strasburgu, gdzie sam urząd municypalny zaprowadził ten podatek. 51 Rad jeneralnych oświadczyło się za tym podatkiem. Pięć biór głosowało za odczytaniem tego projektu na publiczném posiedzeniu, tylko 4 bióra były temu przeciwne; będzie przeto odczytany. — Następnie na publiczném posiedzeniu przystąpiła izba do dalszych rozpraw względem wewnętrznéj żeglugi. Rząd żądał następujących summ: na poprawienie biegu Sekwany: przez Paryż 5 milion. między Paryżem i Rouen 10 milionów.

Dziennik *Algerie* potwierdza wiadomość o cofnięciu się Abdelkadera z Kabylii w południową okolicę. Większa część przez różne pułki dla Algieryi dostarczonych kontyngensów, w pierwszych dniach marca uda się w pochód. Plan marszałka Bugeaud w otoczeniu kordonem wojskowym gór kabylskich, uważany jest przez *Courrier francais* za niepodobny do uskutecznienia. Potrzebaby na to przynajmniéj 100,000 wojska gdyż obwód tych gór wynosi przeszło 100 godzin drogi; niepodobna w tych bezdrożnych górach ścigać Emira, który zawsze znajdzie miejsce wymknięcia się w każdym czasie.

Courrier francais donosi, że zniesienie niewolnictwa w Tunis sprawiło wielkie wrażenie w Konstantynopolu, i że w dywanie kilku ministrów oburzyło się mocno przeciw temu; ale Reszid-Pasza otwarcie się oświadczył za Bejem.

Fregata *Belle Poule* wyszła pod żagle z Tulonu. Ma ona na pokładzie 230 żołnierzy.

Przy otwarciu dzisiejszéj giełdy, papiery zaczęły się podnosić; ale o godz. 2éj znowu spadły wskutku pogłoski, że z New-Jorku niepomyślne nadeszły nowiny względem kwestyi Oregonu. Akcye północne, kolei żelaznéj, które stały na 800, spadły na 795.

Niedawno umarł w Paryżu stary bogaty człowiek, który miał trzech ubogich synowców. Czując się blizkim śmierci, kazał notaryuszowi sporządzić testament, w którym każdemu z synowców zapisał 100,000 franków. Ale miał także młodą kuzynkę, któréj zapisał 600,000 pod warunkiem, aby zaślubiła jednego z trzech synowców, iżby majątek w familii pozostał. Kuzynka jest piękna i bogata, każdy przeto z trzech braci pragnie z nią się żenić. Lecz co najgorsza, że według testamentu, rozstrzygnienie, któremu z nich ma się dostać za żonę, nie ma zależyć od niéj, ale od tych trzech synowców testatora. W każdym razie przyjdzie do szczególnego procesu, jeżeli nie do czego gorszego.

Przez New-Jork otrzymano w Paryżu wiadomość, że po rewolucyi w Mexyku, która jenerała Paredes postawiła na czele rządu w miejsce prezydenta Herrera, niedługo nastąpiła druga. Obszerna i bogata prowincya Jukatan oderwała się znowu, tak jak przed kilku laty, od konfederacyi mexykańskiéj. Wypadek ten zaszedł 31 grudnia. Zgromadzenie departamentowe wyrzekło niepodległość téj prowincyi, a gubernator Don Tiburcio Lopez, reprezentant rządu mexykańskiego, zastąpiony został przez Don Miguela Barbachano, który sprawować ma nrząd Prezydenta, dopóki ta nowa rzeczpospolita nie nada sobie politycznéj organizacyi.

— *Londyn* 3 *Marca.* —

Najwyższa część, jaką w Anglii wyrządzają za świadczone dla kraju usługi, jest podziękowanie uchwalone przez parlament, jakie właśnie wczoraj miało miejsce w obudwóch izbach dla jeneralnego gubernatora Indyj wschodnich i dla żołnierzy angielskiéj armii za odniesione ostatnie zwycięztwa nad Sikami.

Na wczorajszém posiedzeniu izby niższéj po uchwale podziękowania zamieniła się w komitet do praw zbożowych, i p. Villiers zaproponował zaraz dodatek do pierwszéj klauzuli, to jest zupełne i natychmiastowe zniesienie wszelkich ceł zbożowych. Kilku mówców mówiło za i przeciw temu wnioskowi. P. Peel oświadczył, że wprawdzie z swéj strony, szczególniéj ze względu na stan rzeczy w Irlandyi, wolny dowóz zboża za pożyteczny uważa, ale z niektórych innych powodów, mianowicie ze względu, że za przyjęcie tego wniosku w Izbie wyższéj ręczyć nie może, dla tego swój projekt ze względu na okoliczności uważać musi za lepszy. Lord Russel oświadczył, że przy zachodzących okolicznościach całego środka dodatkowi lubo lepszemu poświęcić nie należy, i dla tego odpierając wszelkie dodatki, wspierać będzie główny projekt. Wielu jeszcze mówców zabierało głosy za i przeciw dodatkowi i spowodowano nawet odroczenie dalszych nad nim rozpraw, które dopiero na dzisiejszém posiedzeniu ukończono odrzuceniem wniosku p. Villiers większością głosów 265 przeciw 78.

Miano przeznaczyć sześć pułków piechoty i dwa pułki jazdy na wzmocnienie armii indyjskiéj. Według ostatnich doniesień z Firozpur pod dniem 1 stycznia, Sikowie czynili nowe przygotowania do przejścia rzeki Sutlecz.

Wiadomości ze Stanów Zjednoczonych wywarły szkodliwy wpływ na giełdę. Papiery spadły o 1 procent. W doniesieniu giełdowem dz. *Standard* czytamy: »Rzecz teraz skończona, a jakkolwiek straszną jest ostateczność wojny, z największą jednak trudnością jakiebądź ministerstwo angielskie zdoła jéj z honorem uniknąć. Takie dziś rano powszechne było przekonanie, że teraz wszelkie zaszczytne środki do spokojnego załatwienia sporu, wyczerpane zostały.«

Ostatnie nowiny z Stanow Zjednoczonych są najgorsze, jakie dotąd zlamtąd otrzymano. Prezydent Polk odrzucił propozycyę względem sądu polubownego. Tytuł posiadania kraju Oregon jeszcze w bardziéj stanowczy sposób przyznaje Stanom Zjednoczonym, i oświadcza, że rząd amerykański nie może się poddawać pod obce rozstrzygnienie wyrokujące podział téj krainy. Krótko mówiąc, postępowanie gabinetu washingtońskiego zapowiada bezpośrednio wojnę, i wątpić nawet należy, czy dalsze koncessye ze strony Anglii doprowadziłyby do pojednania. Zapewne wywołałyby one tylko jeszcze większe pretensye rządu amerykańskiego.

— *Rzym* 23 *Lutego.* —

Xiążę Jerzy Pruski wyjechał dziś ztąd do Florencyi, z kąd następnie uda się przez Düsseldorf do Berlina. Xiążę ten bawił tu tylko 5 dni, i każdego dnia miał udział w zabawach karnawałowych. Razem z nim przybyli tu z Palermo obadwaj xiążęta Windisch-Grätz.

— *Dnia* 26 *Lutego.* —

J. C. W. W. Xiążę Konstanty oczekiwany jest jutro rano w Civita-Vecchia, gdzie wszystko na jego przyjęcie przygotowano. Ambassador Ces. Ros. obchodzić będzie obecność J. C. Wys. wielkim festynem, na który już wiele dostojnych zaprosił osób.

— *Neapol* 17 *Lutego.* —

J. C. W. W. Xżę Konstanty wrócił do Palermo d. 7 lutego. N. Cesarzowa udała się na przeciw niemu na pokładzie okrętu *Bessarabia.* N. Cesarzowa spodziewana jest w Neapolu dopiero przy końcu marca i 4 tygodnie ma tu zabawić.—W Pompei odkryto jeszcze wiele pięknych i szacownych malowideł ściennych, ale aż do przybycia N. Cesarzowéj zakryto je przed publicznością.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 17 *do dnia* 18 *Marca.*

Borkowska Aniela, z Polski; -- Haller Elżbieta ob., z Galicyi; -- Zaband Izydor ob., Landenberg Gotfrid, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Klug Emil, Majer Frideryk, do Polski; -- Schmiedehausen Malgorzata ob., do Galicyi; -- Onnen Jan, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro. 1595.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, iż w myśl rozporządzenia Administracyi tymczasowéj Cywilnéj Miasta Krakowa z dnia 6 b. m. i r. N. 880 odbędzie się w Biórach Wydziału przez sekretne deklaracye na ręce Prezydującego w tymże Wydziale do dnia 30 b. m. i r. do go-

dziny 1 z południa składać się mające, licytacya *in minus* na wypuszczenie w przedsiębiorstwo odbudowania pokładu na moście N. 29 i części pokładu na moście N. 30 w sekcyi III. traktu, Austryacko-Prusko-Szląskiego sytuowanych, a to według kosztorysu przy rozporządzeniu na początku powołanem zatwierdzonego. Na *praetium liciti* oznacza się kwota złotych polskich 1944 groszy 8 każdy z pretendentów złoży w Kassie Głównéj tytułem *vadii* kwotę złotych polskich 194 która złożenie to na wierzchu zapieczętowanéj deklaracyi, według wzoru w *Dzienniku Rządowym* zamieszczonego napisać się winnéj poświadczy. Inne warunki w Biórach Wydziału w godzinach kancellaryjnych przejrzane być mogą.

Kraków dnia 12 Marca 1846 roku.

Z. Senator Prezydujący
Szpor.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 1170.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na mocy upoważnienia Administracyi tymczasowéj Cywilnéj z dnia dzisiejszego Nr. 882, podaje do powszechnéj wiadomości, iż w Biórach Dochodów Publicznych i Skarbu w dniu 26 Marca r. b. odbywać się będzie publiczna licytacya na sprzedaż 4,000 centnarów cynku wagi berlińskiéj przez sekretne deklaracye z dowolném oznaczeniem ceny za jeden centnar tejże wagi, — które to deklaracye wedle formy poniżéj wskazanéj na ręce Prezydującego w Wydziale Dochodów Publicznych i Skarbu składanemi być mają.

Ktokolwiek zatém jest w chęci nabycia rzeczonéj partyi cynku, winien w dniu wymienionym przed godziną drugą z południa, złożyć opieczętowaną deklaracyą która obejmować ma poświadczenie Kassy Głównéj iż w takowéj złożone zostało *vadium* w kwocie złotych polskich 12,000.—Warunki téj sprzedaży każdego czasu w Biórach Wydziału przejrzane być mogą z których główniejsze są, iż utrzymujący się przy licytacyi, należytość przypadającą w ciągu dni ośmiu w Kassie Głównéj uiści — a po otrzymaniu assygnacyi z Wydziału po odbiór cynku do hut w Jaworznie i Niedzieliskach uda się.

Wzór do Deklaracyi.

Deklaracya.

Mocą któréj ja podpisany na zasadzie warunków licytacyi w Wydziale przejrzanych, przyjętych i zrozumianych deklaruję niniejszym zakupić 4000 centnarów cynku wagi berlińskiéj po cenie złotych polskich: (wypisać cenę liczbami i literami) za każdy centnar i na pewność téj deklaracyi *vadium* w kwocie złotych polskich 12,000 w Kassie Główněj jak poświadczenie na wierzchu deklaracyi przekonywa złożoném zostaje, — (wyrazić datę, podpis własnoręczny, i miejsce zamieszkania.)

Kraków dnia 6 Marca 1846 r.

Z. Prezydujący Wydziału
K. Hoszowski.
(3r.) Referendarz J. *Paprocki.*

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 16 i 17 Marca 1846 roku	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz., Pszenicy.	39	—	41	—	36	15	38	—	—	—	35	15
,, Zyta.......	35	—	36	—	33	—	34	—	—	—	—	—
,, Jęczmienia	—	—	25	—	22	—	23	15	—	—	21	—
,, Owsa....	—	—	14	—	—	—	13	—	—	—	12	6
,, Grochu..	—	—	37	—	—	—	35	—	—	—	33	—
,, Jagieł. ..	—	—	53	—	—	—	51	—	—	—	—	—
,, Rzepaku.	—	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Tatarki..	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Soczewicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Ziemniak	—	—	9	—	—	—	8	—	—	—	—	—
,, Prosa.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Wielogr...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Koniczyny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 3 gr. — do zł. 2 gr. 15. Centnar słomy od zł. 5 gr. — do zł. 4 gr. —
Masła garniec od złp. 7 gr. 15 do złp 8 gr. —.
Jaj kurzych kopa . . . . zł. 2 gr. —
Kaszy Częstochowskiéj miarka . . . złp. 6 gr. —
,, Przeniczněj . . ,, . . . ,, 3 gr. 18
,, Perłowéj . . . ,, . . . zł. 3 gr. —
,, Jęczmiennéj . . ,, . . . zł. 2 gr. 6
,, Tatarczanéj . . ,, . . od zł. 2 do 4.
Mąki z pod krupek złp. 2 gr. —

Kraków d. 17 Marca 1846 r.

Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.
Adjunkt *Pssorn.*

Doniesienie prywatne.

Bilet Banku Miłosierdzia Pobożnego na pierścień złoty w formie węża z brylantem zaginął, uwiadamia się niniejszym że tenże Bilet jest już unieważniony.

(3r.)